

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Σχέσεων Κράτους Πολίτη

Σύνοψη Διαμεσολάβησης

Φορολογικές ελαφρύνσεις σε οικογένειες με τέκνα που προέρχονται από προηγούμενο γάμο της συζύγου

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Καλλιόπη Σπανού
Ειδικοί Επιστήμονες: Μαρία Λιαδή, Κυριακή Λαμπροπούλου, Μάριος Πρωτοπαπάς

[Δεκέμβριος 2010]

Φορολογούμενες μητέρες από οικογένειες με τρία τέκνα, κάποια από τα οποία είναι από προηγούμενο γάμο, **κατήγγειλαν** ότι δεν μπορούσαν να έχουν τη φορολογική ελάφρυνση που προβλέπεται για τους φορολογούμενους που έχουν τρία τέκνα από τον ίδιο γάμο και επομένως δεν μπορούσαν να επωφεληθούν από την αύξηση του αφορολόγητου ποσού. Ο λόγος είναι ότι τα τέκνα από προηγούμενο γάμο βαρύνουν τις ίδιες, ως έχουσες την επιμέλεια, ενώ τα τέκνα από τον ισχύοντα γάμο βαρύνουν τον σύζυγο. Επειδή στο έντυπο της φορολογικής δήλωσης δεν εμφανίζονται σε κάποιον από τους γονείς τρία (3) τέκνα, η οικογένεια δεν αντιμετωπίζεται φορολογικά ως τρίτεκνη.

Η φορολογική νομοθεσία **προβλέπει** ότι τα τέκνα βαρύνουν φορολογικά το γονέα που έχει την επιμέλεια αυτών και σε περίπτωση που την επιμέλεια έχουν και οι δύο γονείς αυτόν που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα. Στην περίπτωση των αναφερόμενων, όπως και στη συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών οικογενειών, αυτός είναι ο πατέρας και για το λόγο αυτό η υπόθεση εξετάστηκε και ως έμμεση διάκριση κατά των γυναικών. Ο νομοθέτης, για πρακτικούς λόγους, δημιουργεί ένα *πλάσμα δικαίου*, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα ότι, ενώ σε μία οικογένεια ζουν περισσότερα παιδιά, ο νόμος παραγνωρίζει αυτή την πραγματικότητα και αρνείται να εφαρμόσει τις ευνοϊκές ρυθμίσεις, γιατί τα παιδιά «φαίνονται» στο έντυπο της φορολογικής δήλωσης να βαρύνουν διαφορετικούς φορολογούμενους.

Ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε την πρώτη σχετική με το ζήτημα αναφορά το 2003. Ήδη από τότε **επεσήμανε** στο Υπουργείο Οικονομικών ότι οι εν λόγω διατάξεις δεν είναι συμβατές με το πνεύμα της σύγχρονης ελληνικής και ευρωπαϊκής έννομης τάξης. Το Υπουργείο Οικονομικών αναγνώρισε το πρόβλημα και δήλωσε ότι «*θα εξετασθεί από τη Διοίκηση και θα τεθεί υπόψη της Πολιτικής Ηγεσίας για ενδεχόμενη ρύθμιση*».

Το 2008, λόγω της αύξησης του αφορολόγητου εισοδήματος για τις τρίτεκνες οικογένειες, η Αρχή έλαβε κι άλλες αναφορές και **πρότεινε** επανειλημμένα στο Υπουργείο Οικονομικών το εξής: να αρθεί άμεσα η εν λόγω δυσμενής και άνιση φορολογική μεταχείριση. Προκειμένου, μάλιστα, να προσδιοριστεί το αφορολόγητο εισόδημα, να υπολογίζονται το σύνολο των τέκνων που ζουν στην οικογένεια ή έστω να έχουν οι φορολογούμενοι-σύζυγοι τη δυνατότητα να επιλέγουν ποιον από τους δυο θα «βαρύνουν» φορολογικά τα τέκνα.

Το Υπουργείο Οικονομικών **επέμεινε**, ακόμη και πρόσφατα (2010), στην ακολουθούμενη πρακτική, εξαρτώντας τον χαρακτηρισμό μιας οικογένειας ως τρίτεκνης από το ποιος από τους δυο συζύγους έχει το υψηλότερο εισόδημα.

Με σειρά από ομοειδείς αποφάσεις του, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Μυτιλήνης (ενδεικτικά η υπ' αριθμ. 148/2010), μετά από προσφυγή που κατέθεσαν κάποιοι από τους αναφερόμενους πολίτες, συντάχθηκε με την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη και έκρινε ότι ορθώς οι φορολογούμενοι σύζυγοι είχαν δηλώσει ότι τους βαρύνουν τρία τέκνα, παρά το ότι το ένα από αυτά προέρχεται από προηγούμενο γάμο της μητέρας. Ειδικότερα, το δικαστήριο έκρινε ότι, κατά την έννοια των σχετικών διατάξεων «*ερμηνευομένων υπό το πρίσμα της συνταγματικής αρχής της προστασίας της οικογένειας, οι γονείς που συνοικούν με τα ανήλικα τέκνα τους, απολαμβάνουν την ίδια, ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση, δηλαδή την έκπτωση του οφειλόμενου φόρου, ανάλογα με τον συνολικό αριθμό των βαρυνόμενων τέκνων, ανεξαρτήτως της βιολογικής τους προέλευσης από τον έναν ή και τους δύο γονείς, εφόσον με τη συνοίκησή τους τα οικονομικά βάρη από την ανατροφή των τέκνων δεν είναι δυνατόν να διαχωρίζονται ως προς τους γονείς και βαρύνουν και τους δύο εξ ίσου*».

Το Υπουργείο Οικονομικών προέβη στην εφαρμογή των σχετικών δικαστικών αποφάσεων.